

ضرورت تعیین تکلیف برداشت‌های غیرمجاز حوضه زاینده‌رود

یکصد و سی و سومین جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان اصفهان با حضور استاندار اصفهان، رئیس کل دادگستری، اعضای هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، مدیران استانی و فعالان بخش خصوصی در اتاق بازرگانی اصفهان برگزار شد. به گزارش واحد توسعه ارتباطات اتاق بازرگانی اصفهان، در این جلسه موضوعات مهمی از جمله بحران آب حوضه زاینده‌رود، تأمین مالی صنایع اصفهان و همچنین ناترازی انرژی و گاز اصناف و صنایع استان مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

سید رضا مرتضوی، استاندار اصفهان به بحران آب در استان اصفهان اشاره کرد و اظهار داشت: متأسفانه در سال‌های گذشته در چند مرحله سرچشمه‌های آب زاینده رود دچار مخاطره شده‌اند و با بارگذاری‌های غیرموجه حوضه آبی زاینده رود تحلیل رفته است. از سویی دیگر پروژه‌هایی که باید تخصیص‌های اضافی را جبران می‌کردند هنوز به بهره‌برداری نرسیده‌اند. در دولت سیزدهم اقدامات خوبی برای تکمیل پروژه‌های آبی در حال انجام است که از جمله آن می‌توان به پروژه انتقال آب از دریا اشاره کرد که در یک سال گذشته پیشرفت ۵۰ درصدی داشته و به تازگی آب‌گیری آن نیز شروع شده است. همچنین پروژه انتقال آب از جنوب استان نیز در حال پیگیری است که در صورت تأمین منابع مالی موردنیاز، این پروژه می‌تواند در مدت زمان کوتاهی به بهره‌برداری برسد. پروژه هوشمندسازی برداشت آب نیز در حال پیگیری است تا در سراسر حوضه زاینده رود به بهره‌برداری برسد. با راه‌اندازی این پروژه تکلیف برداشت‌های غیرمجاز مشخص می‌شود و می‌توان با پیگیری حقوقی از ادامه برداشت‌های غیرقانونی جلوگیری کرد. وی با اشاره به بحث تأمین منابع مالی صنایع استان توسط بانک‌ها نیز تصریح کرد: برخی سخت‌گیری‌هایی که بانک‌ها در اعطای تسهیلات اعمال می‌کنند با سیاست‌های بانک مرکزی همخوانی ندارد و می‌تواند به روی فعالیت بانک‌ها بیشتر نظارت شود و بانک‌های متخلف به نهادهای نظارتی مرتبط معرفی شوند. از سوی دیگر تصویب سیاست‌های بانک مرکزی باید با سیاست‌های اجرایی و قوانین نظارتی همراه باشد تا بانک‌ها در استان‌ها موظف به اجرای این سیاست‌ها باشند. اینکه منابع مالی هر استانی باید در همان استان مصرف شود، مورد تأیید و تأکید همه مسئولان و هیئت دولت است؛ اما باز هم شاهد عملکرد نامناسب برخی بانک‌ها در این زمینه هستیم. در این راستا در پی جلساتی که با بانک‌ها داشته‌ایم، قاطعانه اعلام کردیم اگر بانکی این موارد را رعایت نکند، شعب آنها در اصفهان محدود و از فعالیت آنها جلوگیری می‌شود.

حجت الاسلام والمسلمین اسدالله جعفری، رئیس کل دادگستری استان اصفهان نیز با اشاره به اقداماتی که در زمینه بحران آب اصفهان انجام شده است، گفت: بحران آب اصفهان یک مسئله کلان است که باید به صورت همه‌جانبه در سطح استان پیگیری شود. می‌توان به دور از هر گونه تنش بر پایه قوانین، مقررات و مصوبات موجود موضوع حقایق اصفهان را به صورت قانونی و از طریق دستگاه قضا پیگیری کرد. پیشنهاد می‌کنیم که یک کمیسیون یا کارگروه کارشناسی متشکل از کارشناسان و حقوق دانان اتاق بازرگانی و بخش خصوصی، مسئولان دولتی و با مشارکت دادگستری اصفهان تشکیل شود و در آن مستندات و مدارک قانونی جمع‌آوری شود و در اختیار دادگستری قرار گیرد تا پیگیری حقوقی موضوع آب انجام شود.

وی در ادامه درباره موضوع تأمین مالی فعالیت‌های اقتصادی استان نیز تصریح کرد: منابع مالی تولید شده در اصفهان به عنوان قطب صنعتی کشور باید در همین استان نیز مصرف شود. بر همین اساس نکته مهم این است که آمارهای ارائه شده باید دقیق و شفاف باشند که بر اساس آن بتوان در سطح کلان مطالبات را پیگیری کرد. همین موضوع درباره تخصیص و توزیع تسهیلات نیز صادق است و به آمارهای قابل استناد نیازمندیم تا بر اساس آن بتوان به صورت عادلانه این منابع مالی بین فعالان اقتصادی توزیع شود.

امیر کشانی، رئیس اتاق بازرگانی اصفهان نیز گفت: طرح "انتقال آب بن - بروجن" به دلایلی نگرانی‌هایی را در بین فعالان اقتصادی، به ویژه کشاورزان و کارآفرینان ایجاد نموده است. مطابق مواد ۲۱، ۲۴ و ۲۹ قانون توزیع عادلانه آب، وزارت نیرو مکلف شده است ابتدا منابع آب لازم را تأمین نماید، سپس از محل آن منابع تخصیص داده و مجوز بهره‌برداری صادر کند. همچنین در مواد ۱۸ و ۴۴ قانون مذکور و سایر مقررات مرتبط و نظرات مقام معظم رهبری و فقهای محترم شورای نگهبان، تخصیص از حقایق‌های مردم و تعرض به آنها، فاقد وجهت شرعی و قانونی است.

وی خواستار توقف این طرح شد و گفت: در شورای گفتگو به دنبال رفع مسائل و مشکلات فعالان اقتصادی استان هستیم و در این زمینه تلاش می‌شود با همکاری و مشارکت بخش دولتی و بخش خصوصی بهترین اقدامات در جهت بهبود محیط کسب و کار شکل گیرد.

محمود حقیقت سرشت، معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای استاندار اصفهان نیز در مورد توزیع منابع مالی بانک‌ها گفت: در شرایط فعلی که دولت مصمم به کنترل تورم است توجه ما باید به سمت کنترل توزیع منابع باشد. واحدهای صنعتی بزرگ به منابع مالی زیادی نیاز دارند؛ اما باید این منابع مالی از روش‌های مختلف تأمین شود تا در زمینه اعطای تسهیلات به صنایع کوچک و متوسط دچار محدودیت نشویم. اگر توزیع مالی به صورت صحیح و اصولی انجام نشود با رکود در بخش تولید مواجه می‌شویم. با توجه به تورم موجود، سرمایه در گردش واحدها نیز در حال افزایش است و از این رو برای اینکه بتوانیم هم تورم را کنترل کنیم و هم با رکود مواجه نشویم باید به سمت کاهش قیمت تمام شده و افزایش کیفیت محصولات حرکت کنیم.

سید وحید دزفولی، رئیس کمیسیون کشاورزی و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان در این جلسه به ارائه گزارشی درباره وضعیت بحران آبی استان اصفهان پرداخت و گفت: بر اساس تحقیقات و بررسی‌های انجام شده دلایل اصلی خشکی زاینده رود و بحران آب استان عبارت‌اند از بارگذاری و تخصیص اضافه‌تر از میزان آب تولید و انتقالی به زاینده رود توسط وزارت نیرو، لجام گسیختگی و بی‌نظمی حاکم بر حوضه زاینده رود و اضافه برداشت بهره‌بردارانی که دسترسی مستقیم و آسان به رودخانه و سرشاخه‌های آن دارند و مختل شدن وضعیت زایشی و گردش و چرخشی طبیعی و استفاده چندباره از آب در تبادل آب‌های سطحی و زیرزمینی در حوضه زاینده رود.

وی در ادامه افزود: در حال حاضر متوسط آورد آب سالانه کل منابع سد زاینده رود معادل ۱۴۹۲ میلیون مترمکعب در سال است که سهم حقایق بران و محیط زیست از این منابع معادل ۱۱۰۸ میلیون مترمکعب و سهم دولت از این منابع ۳۸۴ میلیون مترمکعب است. طبق قانون، وزارت نیرو اختیار تخصیص همین مقدار آب از حوضه زاینده رود را داشته است؛ اما مطابق تابلو منابع و مصارف حوضه زاینده رود، وزارت نیرو معادل ۱۹۷۶ میلیون مترمکعب برداشت آب تخصیص داده که ۵۰۰ درصد بیشتر از حد مجاز است. در واقع

وزارت نیرو عملاً ۱۵۹۲ میلیون مترمکعب آب به حوضه زاینده رود بدهکار است. از سویی دیگر این اضافه برداشت ها چرخه های بازگردانی آب را دچار اختلال کرده و همین مسئله به محیط زیست استان آسیب زده است.

محمدجعفر فوده، نایب رئیس دوم و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان نیز در حاشیه این جلسه گفت: حق حقایق داران که تونل اول کوه‌رنگ را احداث کرده اند، پایمال شده است. برخی از این حقایق داران سالانه چند میلیون مترمکعب از زاینده رود سهم دارند که امروزه باتوجه به قیمت دو تا سه یورو برای هر مترمکعب آب، رقم بسیار قابل توجهی است. از سویی دیگر عدم تخصیص سهم آب محیط زیست زاینده رود باعث آسیب های فراوانی به فلات مرکزی کشور شده است و امروزه با معضل فرونشست مواجه هستیم که زندگی بسیاری از ساکنان این منطقه را تهدید می کند. از این رو برای تأمین منابع آبی حوضه زاینده رود باید اقدام فوری و عملی انجام شود.

اصغر اخوان مقدم، رئیس کمیسیون توسعه و بهبود محیط کسب و کار و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان نیز به قیمت تمام شده تسهیلات بانکی اشاره کرد و گفت: اکنون یک کلایی تحت عنوان پول در حال عرضه است که اجرت این کالا بین ۲۴ تا ۳۲ درصد تعریف می شود. اگر بانک مرکزی را به عنوان یک واحد تولیدی در نظر بگیریم، آیا این واحد تولیدی می تواند یک محصول را با چند قیمت عرضه کند. برخی روندها و هزینه های جانبی باعث می شود که هزینه تمام شده تسهیلات بالا برود. اگر امروز نرخ بانکی به ۳۰ درصد افزایش پیدا کند بانک ها نسبت به پرداخت تسهیلات رغبت پیدا می کنند. می دانیم که افزایش حتی یک درصدی نرخ بهره، بحث روانی تورم در جامعه را در پی دارد؛ اما باید در جلسات کارشناسی با بانک مرکزی یک نرخ واقع بینانه و یکسان مشخص شود تا فعالان اقتصادی بتوانند بر اساس آن برای کسب و کار خود برنامه ریزی کنند.

محمدرضا برکتین، رئیس کمیسیون صنعت و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان نیز در این جلسه به نرخ های پنهان اشاره کرد و گفت: پدیده های پنهانی در نظام بانکی کشور شکل گرفته که خارج از روال عادی و قانونی است که از جمله آنها می توان به روندهای گردش حساب، معدل حساب و یا رسوب حساب برای پرداخت تسهیلات اشاره کرد. امروزه انتظار بانک ها این است که برای دریافت تسهیلات به حدود ۳۰ درصد گردش حساب برای متقاضی نیاز است. این نرخ پنهان حدود هفت درصد به نرخ رسمی که ۲۴ درصد است، اضافه می شود. علاوه بر این هزینه های جانبی دیگری نیز هنگام دریافت تسهیلات وجود دارد که در عمل نرخ تسهیلات را تا ۳۵ درصد افزایش می دهد. انتظار ما این است که بانک مرکزی یک نرخ واقعی و رسمی اعلام کند تا بر اساس آن فعالان اقتصادی نیز بتوانند برنامه ریزی و اقدام کنند.

محمدرضا گل احمد، رئیس کمیسیون مسئولیت اجتماعی و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان نیز با اشاره به خروج سرمایه از استان اصفهان گفت: یکی از دلایلی که باعث خروج سرمایه از استان اصفهان می شود محدودیت اختیارات بانک های شعب استان است که برخی درخواست های تسهیلات را به تهران ارجاع می دهند، به همین خاطر برخی از فعالان اقتصادی ترجیح می دهند سرمایه خود را از ابتدا به تهران منتقل کنند تا درگیر فرایند و پیچیدگی اداری نشوند و سریع تر بتوانند تسهیلات خود را دریافت کنند. در این میان صنایع کوچک، متوسط و نوپا با مشکلات بیشتری در زمینه دریافت تسهیلات مواجه هستند چرا که نظام بانکی سیاست انقباضی را در پیش گرفته است درحالی که در سایر نقاط دنیا هم زمان با سیاست های انقباضی تنها بخشی که به آن منابع اختصاص می یابد واحدهای تولیدی است که متأسفانه این موضوع در کشور ما رخ نداده است. امیدواریم استانداری راهبردهایی را اتخاذ کند تا شرکت هایی که با مشکلات مالی و کمبود سرمایه در گردش مواجه هستند به منابع مالی دسترسی یابند. از سوی دیگر بانک ها سخت گیری هایی در زمینه تأمین وثیقه ها اعمال می کنند که این موضوع باعث شده که صنایع تازه تأسیس نتوانند تسهیلات دریافت کنند.

محمدرضا رجالی، رئیس کمیسیون خدمات و عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی اصفهان نیز در حاشیه این جلسه گفت: حقایق محیط زیستی کشور یک حق قانونی است که متأسفانه تضییع شده و بهترین راه برای جلوگیری از ادامه این روند و بهبود شرایط موجود این است که از طریق حقوقی و توسط قوه قضائیه پیگیری شود که خوشبختانه این موضوع توسط رئیس کل دادگستری اصفهان با جدیت در حال پیگیری است و جای تقدیر و تشکر دارد. وی ادامه داد: رویکرد جذب سرمایه نیاز به تغییر دارد و باید به جای فشار نهادهای حاکمیتی، نگاه جذبی جایگزین شود و فضای کسب و کار بهبود یابد. در بخش صنعت، توسعه و رشد اقتصادی نیاز به سرمایه زیادی دارد، بخش کشاورزی برای توسعه با محدودیت منابع آبی روبرو است؛ ولی در بخش خدمات که تقریباً ۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی استان را تشکیل می دهد تا سهم ۷۰ یا ۸۰ درصدی قابل رشد و توسعه است. بخش خدمات می تواند با سرمایه گذاری کم، اشتغال پایدار ایجاد کند و از مهاجرت متخصصان جلوگیری کند و از سوی دیگر بهره وری اقتصادی در کشور را افزایش دهد. افزایش بهره وری نیاز به کار علمی و مشاوره ای دارد که توسط بخش خدمات ارائه می شود. باید زیرساخت هایی برای توسعه خدمات ایجاد کنیم تا از این طریق به بخش های صنعتی، تولیدی و کشاورزی نیز بتوانیم کمک کنیم. در واقع بخش خدمات می تواند در حوزه برندینگ، آموزش، بازاریابی و مباحث مدیریتی به رشد و توسعه پایدار صنایع کمک کند.